

A GAZDÁLKODÁS- ÉS SZERVEZÉSTUDOMÁNYOK DOKTORI ISKOLA MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI RENDSZERE

A doktori képzés és fokozatszerzés minőségbiztosításának elveit és módszereit a Pannon Egyetem Doktori Szabályzat (PE DSZ 2011. június 01.) és a Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola (továbbiakban: DI) működési szabályzata rögzíti. Az alábbiak részben ezekkel átfedő, részben ezeken túlmutató követelményeket ismertetünk.

A Doktori Iskola Tanácsa (a továbbiakban DIT) a doktori képzés és fokozatszerzés minőségbiztosítási elveinek és módszerének meghatározásakor figyelembe veszi következőket:

- Az oktatási/képzési színvonal növelése, magas szinten tartása.
- Magas színvonalú, eredményes kutatások végzése.
- A működés hatékonyságának növelése.
- Hallgatók, oktatók-kutatók, egyetemi dolgozók, társadalmi szereplők (végzeteket foglalkoztatók, egyetemmel kapcsolatban lévők stb.) megelégedettségének fokozása, az igények kielégítésére való maximális törekvés.

Emellett a DI az egyetem minőségbiztosítási rendszerének kialakításakor és működtetésekor figyelembe veendő előírásokat is szem előtt tartja, azaz:

- a mindenkor érvényes Felsőoktatási Törvény előírásait (elsősorban a felsőoktatásról szóló többször módosított 2005. évi CXXXIX. törvényben, a Ftv. egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 79/2006. (IV. 5.) Korm. rendeletben, a doktori iskola létesítésének eljárási rendjéről és a doktori fokozat megszerzésének feltételeiről szóló 33/2007. (III.7.) Korm. rendeletben).
- a Magyar Akkreditációs Bizottság állásfoglalásait (elsősorban a doktori iskolák létesítésének és működésének akkreditációs követelményeiről szóló 2008/8/II/2. sz. MAB-határozatban),
- az Oktatási és Kulturális Minisztériumnak a felsőoktatás minőségbiztosítására vonatkozó útmutatásait,
- az egyetem Küldetésnyilatkozatát,
- a minőségbiztosítási rendszerre vonatkozó nemzetközi ajánlásokat, különös tekintettel a felsőoktatási minőségbiztosítás európai sztenderdjeire és irányelveire (Bergeni nyilatkozat, 2005.).

A DI jelen minőségbiztosítási szabályzata a doktori képzés és a fokozatszerzés hat kiemelt fázisának szabályozásán keresztül kívánja elérni, hogy a DI egészének minősége stabil és magas szintű legyen. E kiemelt fázisok: doktori témák meghirdetése, felvétel a doktori képzésre, doktori képzés tantárgyai, hallgatói előrehaladás monitoringja, PhD fokozatszerzés követelményei, PhD fokozatszerzési eljárás (lásd: 1-6. §).

Mindemellett a doktori képzéssel és fokozatszerzéssel kapcsolatos minőségbiztosítási elvek biztosítékot jelentenek a célok magas szintű megvalósítására. A DI tehát bázisa a tudományos kutató képzésnek. Éppen ezért olyan alapelvek érvényesítésére és olyan módszerekre van szükség, amelyek kellő garanciát jelentenek arra, hogy a doktorjelöltek tudományos teljesítménye elérje a tudományáguk vezető nemzetközi műhelyeiben fokozatot szerzők színvonalát. A minőségbiztosítás alapelveit a 7. § tartalmazza.

A DI az intézményi önértékelés keretében és ahhoz igazodva rendszeresen elvégzi saját önértékelését. A DI a saját önértékelésének elkészítéséhez kiemelten felhasználja a doktoranduszok, a doktorjelöltek és a közelmúltban fokozatot szerzettek és a doktori fokozatot szerzők munkáltatóinak véleményét is. Az önértékelés célja, a mindenkori erősségek, gyengeségek feltárása, illetve az előző vizsgálatokhoz képesti változások meghatározása. Vagyis a korábbi minőségfejlesztési terv értékelése és az új adatszerű és tartalmi megalapozása. Az önértékelésre azért van szükség, hogy többet tudjunk meg önmagunkról (vezetés, munkatársak, eredmények), folyamatainkról, a hallgatókról, a partnerekről, a társadalomról. A jelenlegi és korábbi eredmények összehasonlításával az innováció, a munkatársi elégedettség fokozható.

A DI önértékelési modellje az intézményi önértékeléshez használt UNI-EFQM modellnek a doktori képzésre adaptált változata (1. Melléklet).

1. § Doktori témák meghirdetése

(1) A DI évente (március 10-ig) PhD témajavaslatokat kér be a képzésben részt vevő szervezeti egységektől. Az egyes témajavaslatokhoz meg kell adni a témavezetők adatait is. A témavezetőkkel szembeni általános követelmény, hogy tudományos fokozattal rendelkező oktató, illetve kutató legyen, aki felelősen irányítja és segíti a témán dolgozó doktoranduszok tanulmányait, kutatási munkáját, illetve a doktoranduszok fokozatszerzésre való felkészülését. Egy témavezető egyidejűleg legfeljebb 3 doktorandusz munkáját irányíthatja. Az általános feltétele felett mind a doktori témát, mind pedig a témavezető személyét a DIT hagyja jóvá. Külső témavezető esetén a téma meghirdetéséhez az intézményi vezető fogadó nyilatkozata kell.

(2) A témavezetőkkel szemben elvárás az aktív kutatói tevékenység: a téma meghirdetését megelőző 5 év tudományos közleményeinek mutatói haladják meg a DI fokozatszerzéshez előírt publikációs követelményeit.

(3) A DIT által jóváhagyott, meghirdetésre kerülő doktori témákról és témavezetőkről, valamint a felvételi követelményekről és a Doktori Iskolába felvettek névsoráról rendszeresen megújított, nyilvános tájékoztató található a DI honlapján.

2. § Felvétel a doktori képzésre

(1) A DI évente (március) kibocsátja a felvételi pályázati felhívást, amely tartalmazza témakiírásokat, valamint a doktori képzésbe történő felvétel formai és tartalmi követelményeit. A felvételi meghallgatás (június-július) célja a megfelelő felkészültség ellenőrzése és rangsorolt felvételi javaslat tétele. A felvételi a DIT által kijelölt Felvételi Bizottság előtt zajlik. A felvételi vizsgán való részvétel feltétele a fogadókészség írásban történő biztosítása a témavezető, valamint a fogadó egység részéről (tanszék).

(2) A felvételi folyamat a DI és az Oktatási Hivatal által kontrollált: A felvételi eredmények értékelésekor az ösztöndíjak odaítéléséről, a felvételhez szükséges minimális pontszám megállapításáról a DIT javaslatát figyelembe véve az EDHT dönt.

3. § Doktori képzés tantárgyai

(1) A tárgyak képzésbe történő elfogadásáról, illetve a kínálat felújításáról a DIT dönt. A tematika legalább háromévenként felülvizsgálandó.

(2) A DI oktatói alkalmasságát a DIT folyamatosan kontrollálja: A DI oktatói csak azok a tudományos fokozattal rendelkező oktatók és kutatók lehetnek, akiket – a DI vezetőjének javaslatára – a DIT adott időszakra alkalmasnak tart a DI keretében oktatási, kutatási és témavezetői feladatok ellátására.

(3) A DI aktuális képzési tervéről és a tantárgyairól rendszeresen megújított, nyilvános tájékoztató található a DI honlapján.

4. § Hallgatói előrehaladás monitoringja

(1) A hallgatók tanulmányi teljesítményét és előrehaladását félévente a DIT értékeli a doktorandusz kutatási beszámolója alapján. A félévente benyújtandó kutatási beszámoló az OI honlapjáról letölthető nyomtatvány szerint tartalmazza a tanulmányi és kutatási eredmények összesített mutatóit (beleértve a PhD témakörében készült publikációkat, konferencia és szemináriumi előadásokat).

(2) A DIT külön is figyelemmel kíséri a hallgatók tudományos teljesítményeinek azon elemeit, amelyek majd a fokozatszerzési eljárás megindításához lesznek szükségesek.

5. § PhD fokozat követelményei

(1) A doktori fokozat általános követelményeit a PE DSZ részletesen szabályozza.

(2) A fokozat megszerzésének követelményeit a PE DSZ IV. fejezete tartalmazza.

(3) A szigorlatok színvonalának folyamatos felügyelete mellett, a DIT a szigorlati tárgyakat három évente felülvizsgálja. A Szigorlati Bizottságokat a DIT jelöli ki.

6. § Fokozatszerzési eljárás

(1) A fokozatszerzési eljárás szabályait részletesen ismerteti a PE DSZ IV. fejezete.

(2) A doktori értekezést benyújtás előtt munkahelyi vitára kell bocsátani. A munkahelyi vitára benyújtott anyagot a hallgató publikációival együtt a DIT véleményezi. A vitában a dolgozatot egy külső és egy belső, legalább doktori fokozattal rendelkező opponens értékeli. A vita lefolyását és az értekezés módosításával kapcsolatos véleményeket, megállapításokat

jegyzőkönyvben kell rögzíteni. A jegyzőkönyv melléklete az opponensi vélemény. Az értekezés jelentős átdolgozása esetén a munkahelyi vitát ismét le kell folytatni.

(3) Az értekezés benyújtása után – a DIT által kijelölt – Bíráló Bizottság tagjai nyomtatott és elektronikus formában is megkapják a teljes eljárási anyagot. A Bíráló Bizottság tagjai az opponensi véleményeket mindkét bíráló beérkezése után, a jelölt erre adott válaszait pedig legkésőbb a védés előtt egy héttel elektronikus formában kapják meg. A nyilvános vita meghirdetésekor az értekezés és a tézisfüzet nyilvánossá válik a DI honlapján.

7. § Minőségbiztosítási elvek

A DI minőségbiztosítási szabályzatának egyes pontjaival az alábbi minőségbiztosítási elvek kiemelt érvényesülését kívánja elérni:

(1) Minőségközpontúság - A képzés szakmai tartalmának, illetve mint szolgáltatásnyújtást tekintve a hallgatók és más stakeholderek szakmai és egyéb igényeinek minél magasabb szinten történő kielégítésével kell teljesülnie. Az oktatóknak és hallgatóknak fokozottan emelkedjen az igényük önmagukkal és tudományos munkájukkal szemben. A kiválóságra való törekvés minden tekintetben legyen fő szempont.

(2) Folyamatok dokumentálása - A doktori képzés folyamatai, a felvételtől a fokozatszerzésig szabályozottak. Minden egyes, a folyamatokat érintő döntési pontról dokumentáció készítése szükséges, ugyanakkor a doktori képzésben részt vevő oktatók adminisztratív terhelése nem nőhet emiatt.

(3) A hallgatói tudás- és képességfejlődés mérése rendszeresen és tervezett módon.

(4) Hallgatói értékelés – Oktatói, kutatói tevékenységekre, képzésre vonatkozó értékelések.

(5) Oktatói továbbfejlődés mérése: oktatói és tudományos munkásság magas szinten történő biztosítása érdekében.

(6) Hatékony tudástámogatás - A DI rendelkezésére álló erőforrások figyelembe vétele mellett el kell érni, hogy a doktori képzésben részt vevő hallgatók az adott témában felkészült oktatók-kutatók támogatásával, vezetésével jól felszerelt kutatóhelyeken végezhesék tanulmányaikat. Az oktatás, kutatás tárgyi, technológiai eszközeit, feltételeit biztosítani szükséges. Mindezt a költséghatékonyság biztosítása mellett kell végezni (költségek folyamatos figyelése, eredmény/ráfordítás elemzése).

(7) Nyilvánosság – A szakmai és tudományos közvélemény tájékoztatásának megvalósítása, valamint a munkaerő-piaci visszajelzések tervezett és rendszeres elemzése.

(8) Tájékoztatás - A doktori képzés valamennyi folyamatával (felvételtől a fokozatszerzésig) kapcsolatos információk elérését különböző kommunikációs platformokon biztosítjuk

(9) Benchmarking - A hasonló profilú doktori iskolákban folyó képzés és az ott tanuló doktoranduszok teljesítményének figyelése.

(10) Visszacsatolás - A doktori képzésben részt vevő oktatók, témavezetők és a DI tanácsainak tagjai folyamatos visszajelzést kapjanak tevékenységük színvonaláról, és legyen lehetőségük a tapasztalataik visszacsatolására.

(11) Egyéni felelősség – Egy tudományos iskola kialakítása és működtetése csapatmunka, de ez csak akkor lehet sikeres, ha egyértelműen tisztázott, kinek mi a feladata és felelősségi köre a képzés és kutatás folyamatában.

(12) Szellemi tulajdon védelme - A minőségbiztosítási rendszer fejlesztésének is hozzá kell járulnia ahhoz, hogy az egyetemi doktori képzés a jövőben is álljon teljes összhangban az Európai Uniónak és a Magyar Köztársaságnak a szellemi tulajdon védelmére irányuló törekvéseivel.

(13) Tudományetikai követelmények - A minőségbiztosítási rendszer kialakítása és működtetése során érvényesíteni kell a Magyar Tudományos Akadémia Tudományetikai Bizottságának állásfoglalásait.

Veszprém, 2014. június 23.

